

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความในบทกฎหมายเกี่ยวกับการรับมรดกที่ดิน

๑. กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจกมาโดยหนังสือที่ ฎ.๖๐๓๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นในเรื่องต่อไปนี้

๒. กรมที่ดินและโลหกิจรายงานว่า นางไสว ปานเอี่ยม ได้ขอโอนมรดกที่ดินโฉนดที่ ๕๘๖๙ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ของนายตาย สะชาโต (ผู้ตาย) ซึ่งเป็นตาของนางไสว ปานเอี่ยม

๓. แต่นางอุ้น ม่วงปราง ซึ่งเป็นธิดาของผู้ตายและเป็นมารดาของนางไสว ปานเอี่ยม ผู้ขอ กับบุตรของผู้ตายอีก ๒ คน คือ นายปิ่นและนายเชื้อ ยังมีชีวิตอยู่ ฉะนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๖๓๐ ตราบใดที่มีทายาทซึ่งมีชีวิตอยู่หรือมีผู้รับมรดกแทนที่ยังไม่ขาดสาย แล้วแต่กรณี ในอันดับใดอันดับหนึ่งดังที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖๒๙ ทายาทที่อยู่ในอันดับถัดลงไปไม่มีสิทธิในทรัพย์มรดกของผู้ตายเลย

๔. แต่ในเรื่องนี้ นางอุ้น ม่วงปราง ซึ่งเป็นทายาทของนายตาย สะชาโต (ผู้ตาย) ในอันดับที่ถัดขึ้นไปจากผู้ขอ ได้ให้ถ้อยคำต่อพนักงานที่ดินและโลหกิจ จังหวัดสมุทรสงครามว่า ไม่ประสงค์จะรับมรดกที่ดินรายนี้

๕. กรมที่ดินและโลหกิจจึงเสนอปัญหาต่อกระทรวงเกษตรธิการขอให้พิจารณาว่า นางไสว ปานเอี่ยม จะสมควรได้รับส่วนแบ่งมรดกที่ดินแปลงที่กล่าวนี้หรือไม่

๖. กระทรวงเกษตรธิการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามบัญชีเครือญาติของนายตาย สะชาโต (ผู้ตาย) ผู้ขอจะมีสิทธิรับมรดกตาของตนก็ต่อเมื่อมารดาของตนได้สละมรดกแล้วเท่านั้น (มาตรา ๑๖๓๑, ๑๖๑๕)

มาตรา ๑๖๑๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่า “การสละมรดกนั้น ต้องแสดงเจตนาชัดแจ้งเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือทำเป็นสัญญาประณัติประนอมยอมความ”

๗. ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการสละมรดกนั้น กรมการร่างกฎหมาย ขอเสนอให้ระลึกว่า ได้มีบัญญัติไว้แล้วในกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๑๖๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (กฎกระทรวงลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑) มีความว่าผู้ใดประสงค์จะแสดงเจตนาโดยทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อสละมรดกให้ทำคำร้องแสดงความจำนงตามแบบของเจ้าพนักงาน ยื่นต่อกรมการอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอใดในราชอาณาจักรก็ได้ ข้อ ๑๕ และข้อต่อ ๆ ไปกล่าวถึงรายละเอียดซึ่งจะต้องปฏิบัติ แล้วแต่กรณี

เพราะฉะนั้น ปัญหา ๒ ข้อของกระทรวงเกษตรธิการในเรื่องนี้ จึงต้องวินิจฉัย
ตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

(ลงชื่อ) เดือน บุนนาค
(นายเดือน บุนนาค)
เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๔๘๒